

ASONAMENTUL

Pe un an... Pe o jum. de an... Pe trei luni... Pentru România și străinătate: 40 lei... Pe o jum. de an 20

TELEFON N. 236.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRATIA Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE se primesc la administrație. Prețul după tarife și învalide.

Manuscrisurile nu se întorc înapoi.

Implinirea datorințelor.

Discurs rostit la serbarea Sf. Sofii în fața școlii profesoral și al elevilor școlilor noastre secundare din Braşov de profesorul Dr. C. Papuc.

"Trăim vremuri grele" — e vorba tuturor.

Și ntrădevar, istoria nu cunoaște momente mai înfricoșătoare, decât cele, care ne înfruntă în zilele noastre. De când e pământul, pământul, n'a fost un eveniment mai plin de urmări istorice, ca cele care se desfășură înaintea ochilor noștri. Desigur lumea noastră îndură ocazii mai mare catastrofe ale cărei consecințe, nici cea mai bogată fantazie nu s-ar putea imagina. S'a ridicat împărăție împărăție, și popor contra popor, catolicismul și propoziții atât de uzinate, încât pare că se apropie de acea vreme, pe care religia o numește ziua de apocalipsă.

Vor fi fost năpraznice, săvârșirile barbare în vremurile apuse, dar ele au fost mai mult un vânt, care iscându-se la răsărit a pierit la apus. Furtuna zilelor noastre însă, e un uragan, care a cuprins deodată și noi și apus, miază zi și miază noapte. E un ciclon ce doborâșă tot ce i stă în cale — ființe și instituții. Mărite războaie ale trecutului au fost numai episoade, față de marea dramă, ce se reprezintă de 4 luni și jumătate.

Oi îngrozitoare noastră dramă, nu numai prin numărul cel mare de combatanți — aproape 20 de milioane — nu numai prin frontul cel întins al terenului de luptă — de sute de km — ci și prin mijloacele de distrugere, ca și prin calitatea popoarelor ce se bat.

Popoare, cari până aci erau pionieri culturii și ai progresului, azi folosesc tot, ce le poate ajuta spre a distruge și nimici, viața sutelor de milioane.

De aceea pentru multă vreme vor rămânea deserte sfârșirile de veacuri, a multor generații, tocmai la pragul înălțului cultural de mâne.

Fără a intra în motivele și cauzele, cari au aruncat Europa în această — voi aminti, cu ocazia serbării Sf. Sofii de-acuma, ceva de interes, ce ni se cere mai mult în momentul de față: de implinirea datorințelor.

Datorințele înfruntă pe om în decursul întregii sale existențe. Ele încep încă din timpul,

când stăm sub priveghiarea mării și ne înșoțesc în tot cursul vieții, până la părăsirea acestei lumi. Așa se vorbește în raporturile familiare despre datorințele copiilor față de părinți, și ale acestora față de copii, apoi despre datorințele reciproce ale soților, a fraților, a stăpânilor și servitorilor. În lumea socială dăm de datorințe față de prieteni și colegi, de vecini și concetățeni, față de neamul din care facem parte, față de biserică careia i aparținem, față de stat și organele lui s. m.

În orice direcție ne întoarcem privirea, dăm de fel de fel de obligații. Și nu e moment, care n'ar aștepta dela noi împlinirea vrunei datorii. Fie cât de mică sfera activității noastre — împlinirea datorilor — ce izvoresc din ea, încorporează idealul cel mai înalt despre viață și caracter. De aceea se poate zice: a și cultiva caracterul înseamnă a și împlini datoria cu statornicie. Sentimentul datoriei continue să se manifeste în viața de toate zilele, cu orice ocazie, la ocupațiile noastre principale, ca și secundare.

Fiecare zi, fiecare ceas, să ne fie o ocazie binevenită pentru a ne face datoria. Prin împlinirea regulată și statornică a datorilor, noastre — noi ne deprindem mai bine la practicarea virtuților. Iar virtuțile cele mai trebuincioase, cele mai binefăcătoare și cele mai durabile sunt acestea, cari se referă mai ales la treburile zilnice. Nu fiecare din noi e menit să facă lucruri mari. Dar fiecare are ocazie să și probeze omenia, fiecare din noi vine în situația să fie om de cuvânt, om adevărat cu drăgăție, plin de încredere și discret etc. Deci fiecare poate fi om de caracter.

Oamenii geniali sunt rari. Ei pot să ne inspire admirație, oamenii de caracter însă ne însușim mai multă stimă, silindu-ne să de imitam exemplul lor. Până când cei dintâi formează intelectul societății și sunt producătorii rațiunii, oamenii de caracter formează conștiința societății și sunt producătorii inimii. În drumul cel lung al vieții însă, aceea ce ne înalță este, aceea ce ne stăpânește viața, e inima — zice Smiles.

Sentimentul datoriei continue să se prezintă ca cimentul ce încheagă întregul edificiu moral al omului. Cine are acest sentiment, poate să se ridice în situațiile cele mai grele și delicate, chiar slab fiind, la cinstea unui viteaz, pe când fără el, cade și cel mai puternic. Fără de

acest sentiment al datoriei continue și statornică întreagă zidirea existenței noastre se năruie și noi stăm în ruine, mirându-ne, de nimicnicia noastră.

Celce totdeauna se silește să și împlinească datoria onest, acela și ajunge scopul pentru care a fost creat, punându-și temelii unui caracter bărbătesc.

Sunt mulți oameni, de cari se spune că nu posed nimic pe lume, decât caracterul lor și cu toate acestea o duc foarte bine. Căci caracterul lor e o mare posesiune, cea mai nobilă posesiune. El ni câștigă stima și respectul tuturor. Cine are acest caracter își află mulțumirea în numele cel bun. Câștigese acest nume cu încetul, totuși calitățile esențiale ale unui astfel de om, nu pot rămânea mult timp ascunse. Ele pot fi hulite de unii, neînțelese de alții, pot fi asuprite de dușmani, dar cu vremea ele vor câștiga aceea stimă, vor însuși acea încredere, pe care cu drept o merită. (Va urma).

Adunare municipală. Comitatul Făgărașului va ține o adunare generală extra-ordinară în 21 Dec. a. c.

O declarație a prietelui Bülow. Din Berlin se anunță:

Într-o convorbire cu redactorul șef al ziarului filo-german »Vittoria« din Roma, prietel Bülow a zis:

N'am cerut Italiei nici un ajutor armat. Onorabilitatea cercurilor conducătoare și inteligența politică a Italiei ne apără de o atitudine contra noastră. Germania și Italia sunt menite să se înțeleagă între dănsese și nu sunt despărțite prin amintiri neplăcute sau prin contradicții de interese.

O nouă manifestație de simpatie a Camerei Italiene. Din Roma se anunță cu data de Sâmbătă că în Cameră, președintele a comunicat că citirea discursurilor rostita în parlamentul italian spre a comemora pe Regele Carol a fost primită în Camera deputaților români cu aplauze unanime și o impunătoare manifestație.

După această comunicare deputatul Galenga a spus, că se bucură de această elocventă manifestație, prin care colegii săi au primit comunicarea președintelui, care e o probă nouă de legăturile tradiționale, care unesc cele două țări. Oratorul și-a exprimat între aplauze vii dorința ca aceste legături tradiționale de fraternitate să fie și mai strânse în viitor.

Din Senatul român.

Manifestații pentru Italia. O interpelație în chestia externă.

Senatul român a făcut Vineri o însuflețită manifestație pentru Italia.

După ce președintele Senatului, d-l Missir, a comunicat telegrama de condoleanță Reichstag-ului german și după ce a dat citire, între aplauze generale, celor petrecute în parlamentul Italiei cu prilejul comemorării morții regelui Carol, a rostit următorul discurs însuflețit și des întrerupt de aplauzele maturului corp:

Cuvintele ministrului afacerilor străine, ale d-lui baron Sonnino, ale președ. Camerei deputaților, d-l Marcora, și ale președintelui Senatului d-l Manfredi, însoțite de aplauze și aprobări unanime și ascultate prin sculare în picioare, sunt așa de prețioase Senatului și țării că mi-e teamă că nu voi exprima destul de bine sentimentele d-v. de mulțumire și recunoștință.

Omagiile elocvente și călduroase, aduse memoriei regelui nostru rege Carol, adânc ne mângâie de marea pierdere ce am suferit.

Pe lângă încercarea de a alina durerea M. S. regina Elisabeta, suntem fericiți să vedem că frumoasele virtuți și înșușiri literare ale mult iubitei noastre regine, numită cu drept cuvânt »Mama Poporului«, sunt pretutindeni apreciate.

Urarea ca poporul român să continue a prospera și sub noua domnie a M. S. Regelui, e semnul vădit de sinceră și adevărată amiciție.

Glasul ce ne vine dela Roma, cetatea nemuritoare, legănată latinității, ne deșteaptă scumpe și duloase amintiri. Pomenirea mai cu seamă că noi suntem colonie romană pusă de marelui împărat Traian, străjă la marginea vestitelui imperiu al Romei, ne arată într-o limbă înflorită dragostea comunității de origine și ne îndrituește a răspunde că straja cu toate păcașurile, de veacuri îndurate, stă mândră și neclintită la postul său.

Dar, când parlamentul și poporul italian ne asigură că dureros de sentimente frățești și de interese comune, ne umple sufletul de tot ce putem dori și ne convingem că Roma, străbuna noastră nemuritoare, nu ne-a uitat.

Un singur strigăt poate să iasă din piepturile noastre și ale întregului popor român, un strigăt sincer și frățesc: trăiască Italia!

Senatul aplaudă mai multe minute, stând în picioare.

D. E. Porumbaru, ministru de externe luând cuvântul a spus următoarele:

După cuvintele de o așa călduroasă elocință ale d-lui președinte și după aplauzele unanime cu care ele au

fost primite de Senat, lui rămâne puține de adăogat din partea guvernului. Aceste cuvinte atât de bine simțite sunt expresiunea sentimentelor noastre ale tuturor, sentimente de sinceră, și adâncă recunoștință pentru manifestațiile de simpatie ce ne vin dela parlamentele de peste hotare. Omagiile aduse cu această ocazie memoriei regelui rege, a cărui nobilă figură planează asupra României și care va purta în istorie titlul de întemeietor al regatului român, condoleanțele adresate Ilustrat văduve ale cărei multe virtuți au făcut fața tronului, precum și întregii familii regale, atât de scumpă nouă, urările călduroase și speranțele legitime ce se pun pretutindeni în domnia Augustului continuator al regelui defunct și în înțelepciunea poporului român, toate acestea nu umple inima de bucurie.

În special cuvintele așa de măgulitoare pronunțate cu atâtă căldură în sânul parlamentului italian, nu pot de cât să întărească și mai mult legăturile de veche și sinceră prietenie ce există între cele două țări, datorite comunității de origine și de aspirațiuni ale celor două națiuni.

În numele guvernului adresez parlamentului și guvernului italian toate mulțumirile și toate simpatiile noastre. (Aplauze).

După aceste manifestații însuflețite Senatorul Dobrescu a adresat guvernului o interpelare pe chestia externă.

Proiectul de răspuns al Camerei române, la Mesagiul Tronului este de următorul cuprins:

Sire, Suirea prin drept de moștenire, pe tronul țării, este înfăptuirea unei din dorințele Divanurilor Adhoc, înscrise în Constituțiune de marea generațiune dela 1866, care a voit astfel să curme, pentru totdeauna, luptele pentru domnie cu toate consecințele lor de ură și vrajbă din trecut.

Adunarea deputaților, care a primit jurământul și a ascultat primul Vostru mesaj vă urează o domnie lungă fericită și glorioasă.

Sire, Plângem împreună cu M. Sa regina Elisabeta, care și-a înclinat întreaga viață alinării suferințelor, plângem împreună cu Majestatea Voastră și Augusta familie regală pierderea iubitelui nostru mare rege Carol I.

Ne amintim, Sire, cu recunoștință că Domnul ales de națiune la 1866, încercându-se în însușirile poporului român, a făcut printr'un războiu glorios din statul nostru, un regat independent.

Domnia regelui Carol este cea

Patru ape...

Patru ape înfiorate Povestesc în fapt de seară, Sufletu-mi ascultă în tână Povestirea lor amară.

Uitul zice cătră Măria: Codrul fronzos nu și-o bate Alăsat de d'alba lună Dălele nevinovate Pe în vezi nu mai răsună. Nu mă apun povestii bătrânil Căpitanilor și galinici La felul lor răsc din ochii Lor, îndurată și jalnic.

Murșul răspunde-alene Undolindu-și coama lată: S'au dus toți la bălăie Și nevasta în-egredă A rămas fără de raial. Plâng copil în larg de drumuri Se căutură bătrânil, Au ajuns cel mic să vadă Cum se răboiesc stăpânil.

Semegal, străjerul mândru Al vitorilor străbune

Ferecat în jale-adâncă Cu bucurnicie spune: Fraților, așa năpastă N'a mai fost de multe veacuri, Mă taceam că curge sânge Pe vestitele-mi meleaguri. Triste vremuri, triste soarte Nu știu în care clipă și cere Viața, ne îndurata moarte.

Nistru e scâldat în sânge Miroșă a fum de țanuri, Fraților, le spune în taină, Au rămas de-acum pe drumuri Vechii mei stăpâni și oazeți.

Nu vă tânguiți zadarnic Loc de plâns-acuma nu e, Steaua fericii noastre Spre înălțimi înec se sue. Din Golgota seculară Amintirea doar rămâne, Zorile răsar alene Zină se va face mâne.

Șona, 1914.

Uasile Stolcanca.

De ale Cercetașilor.

La sediul soc. »Prietenii Științei din București s'au început Sâmbătă cursurile pentru pregătirea instructorilor cercetașilor.

A. S. R. Principele Carol comandantul general al legiunii cercetașilor a deschis cursurile, dezvoltând o conferență, ascultată cu deosebit interes de numerosul public asistent.

Comitetul asociației cercetașilor, în dorința de a fixa o pregătire suficientă pentru consolidarea integrală a sufletului instructorilor cercetașilor României, — a zis principele Carol — a dispus ținerea unor conferințe.

La apelul făcut de comitet, a răspuns un număr însemnat de persoane și aceasta e un semn îmbucurător, dovedind interesul pentru această instituțiune, a cărei primă și necesară chemare este să formeze sufletele tinetului.

Cei veniți printre cercetași cu scopul de a le desvârși educația de »vitori« căpeteni ai României de mâine, dau dovadă, că știu să înfrângă egoismul, jertfându-și multe clipe, cu știința

înălțătoare de a întregi niște suflete tihere.

Cercetașia are ca temelie completarea conștiințelor pe baza disciplinelor morale și ordinale, — însușiri, care alcătuiesc eflorescența năzulințelor — sincere și cinștite.

Instructorii însă, ca să poată avea o înrăurire directă asupra minților fragede, trebuie să dea ei cel dintâi pilda întreagă a confirmării disciplinelor cerute cercetașului. Utilizând ca mijloace de educație dragostea și simpatia reciprocă, neclădind nici un moment înălțuirea dintre vorbă și faptă. Numai astfel roadelor cercetașiei vor fi înrădăvăr eficace și cu folos, ajungând să formeze generații de români, cari să înemeriteze dela patrie până la serviciile reale și integrale aduse.

A. S. Regală și Inchele interesanta conferință recomandând vitorilor instructorii să și împlinească toată datoria, pe care o asumă chemarea instructorilor cercetașilor României.

D-l G. G. Costa-Foru ia apol cuvântul, spre a ține o conferință despre »Importanța și scopul moral în îndrumarea cercetașilor«.

Conferențiarul afirmă că o necesitate a formării cercetașilor, viabilitatea temeinică a însușirilor de ordin și frumos moral.

Dacă pentru împlinirea acestor însușiri se utilizează mijlocul militarizării, aceasta să se înțeleagă lîmpede, că e o necesitate externă, nu e un scop.

Cercetașia e un mijloc de racordarea forței fizice cu frumusețea morală, pentru scopul înălțător, ca cetățeanul posesor al unei atari conștiințe să facă servicii vădite progresului general al patriei.

Servindu-se de armă prin voința fermă și ascultând de comanda rațiunii, cercetașul trebuie format astfel ca pentru el ca om, disciplina conștiinței să fie un factor susceptibil de desvârșire.

Intrebunțând fiecare zi cu folosul împlinirii unei fapte bune, luând pildă vie dela Principele Carol, cercetașul și mai ales instructorii lui vor deveni elemente de utilitate socială.

D-l G. M. Murgoci ardează la tribună, dezvoltând o conferință din cadrul necesar studiilor instructorilor cercetașilor: »Utilitatea cunoașterii și câștigul hărților«.

mai lungă din istoria noastră națională. Prin rezultatele ei este cea mai fecundă. Prin organizarea serviciilor statului, prin întemeierea instituțiilor ce avem, România a luat locul ce i se cuvenea între statele Europei și prin înțelepciunea regelui Carol a ajuns la o înaltă situație politică. Virtuțile lui personale l-au impus respectului nostru și respectului străinătății, care a luat o vie parte la durerea noastră, exprimându-și și ea admirațiunea pe care noi am avut-o totdeauna pentru el.

Intrat în imortalitate în viață fiind înă, domnia lui va rămâne în istorie cumpăna de judecată a predecesorilor și urmașilor lui.

Sire,
Vremurile grele, prin cari trecem, îngrijose pe toți românii. Străns uniți în jurul Tronului și al guvernului M. V. sperăm să leșim cu ajutorul lui Dumnezeu la bun liman. Unitatea de cuget și de inimă va fi ca și în trecut țara noastră de căpetenie. Vom da guvernului un concurs sincer; vom da bravelor noastre armate toate mijloacele trebuincioase pentru a fi cum a fost până azi, scut și braț puternic al țării.

Sire,
Înălțăm și noi rugile noastre către cer ca să ocrotească și să binecuvinteze patria noastră, pe Majestatea Voastră și augusta voastră familie.

Să trăiți Sire!
Să trăiască M. S. regina Maria!
Să trăiască A. S. R. principele moștenitor.
Să trăiască augusta familie regală.
Să trăiască România.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Eri și azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Luptele din nordul Monarhiei.

Budapesta 12 Dec. n. În butul tuturor pierderilor, ce le-o pune regiunea muntoasă în timp de iarnă, trupele noastre înainteză necontenit în Carpați câștigând luptă după luptă. În aceste lupte eri au fost făcuți prizonieri peste 2000 de Ruși. — S'au pornit mari lupte în Galția de vest, pe teritoriul dinspre miază-zii dela *Gorlica Grybow* și *Novi-Sandec*. Lupta, a cărei front se întinde pe teritoriul din ostul *Timbarcovului* până la teritoriul, ce cade în spre est dela *Cracovia* ține încă și acum. Eri iarși a înfrânt artileria noastră mai multe atacuri rusești.

În Polonia situația a rămas ne schimbată.

Cu orasul eșirii întreprinsă acum mai de curând garnizoana cetății *Przemysl* a făcut prizonieri 700 de Ruși; a capturat 18 mitralieze și mai multă muniție.

Budapest 13 Dec. n. În luptele din Galția de vest am bătut la *Liman* aripa rusească de sud alinându-o să se retragă. Am început urmărirea înamicului. Am zădărnicit — ca și până acum — toate atacurile înamicului îndreptate în spre unele părți ale frontului nostru: Trupele noastre, cari au înaintat până pe Carpați continuă energic, prin lupte nelaterupte, urmărirea înamicului. După amezii am ocupat localitatea *Novi-Sandec*, precum și *Grybow Gorlica* și *Zoigrad*. Comitetul *Zemp'lem* e curățit de dușman. În *Carpații-păduroși*, — cari se întind spre est dela teatrul marilor evenimente dușmanul n'a putut câștiga niciări teren spre sud dela creasta munților.

În genere trupele noastre țin ocupate punctele cele mai înalte ale pasurilor deasemenea și linia văii *Sucevil*.

În Polonia de sud n'au fost lupte. Spre nord dela *Lovic* aliații noștri își continuă cu succes atacurile îndreptate în contra pozițiilor bineînțarite ale dușmanului.

General *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele anglo-franco-ruso-germane.

Din marele cartier general german se comunică oficial:

BUDAPESTA, 12 Dec. n. Franzezii au atacat eri în Flandria în direcția ostică dela *Langemarck*. P'am respins, în timp ce ei au pierdut

cam 200 de morți și 340 de prizonieri. Artileria noastră a bombardat gara din *Ypern*, pentru ca să conturbe mișcarea trupelor dușmane. În jurul *Arass-ului* am înaintat. În regiunea *Souaienperthes* Francezii ne-au atacat iarși dar fără succes. După o atitudine pasivă de mai multe săptămâni Francezii au încercat de câteva ori să înainteze, dar i-am respins.

Din contră trupele nemțești au ocupat iarși un însemnat punct de sprijin francez cauzând dușmanului mari pierderi aruncând în aer terenul subminat. Afară de aceea am făcut prizonieri 200 de Francezi. La *Apremont* — spre nord-est dela *Saint Mihiel* — am respins atacurile repetite ale Francezilor, deasemenea și pe coama *Voghezilor*, spre vest dela *Markirch*.

În hotarul *Prusiei* de est ca valeria noastră a respins un detașament de cavalerie rusească făcând prizonieri 300 de Ruși.

În Polonia de nord, spre sud dela *Vistula*, operațiilor noastre continuă a se desfășura.

În Polonia de sud trupele austro-ungare și ale noastre au respins atacurile Rușilor.

Budapesta 13 Dec. n. După ce atacul îndreptat de Francezi în contra noastră în 11 Dec. la *Apremont* a fost zădărnicit, dușmanul a atacat eri după amiază pe drumul, care duce dela *Saint-Michel la Pont-a-Monsson* (peste *Flyrei*) în decursul acestui atac Francezii au pierdut 600 oameni, cari au căzut în mâinile noastre. Afară de aceea dușmanul a mai avut pierderi mari în morți și răniți.

Pierderile noastre sunt aici cam vre-o 70 de răniți.

Dealtminte zăia de eri s'a scurs, peste tot vorbind, în liniște.

În Polonia de nord am ocupat mai multe poziții de-alie înamicului. Intr'aceea noi am făcut prizonieri 11,000 de Ruși capturând și 43 de mitralieze.

Pe câmpurile de operații din Prusia de est și Polonia de sud n'e nimic de însemnat.

Noii amănunte asupra marelui lupte navale dela Falkland.

VIENA, 13 Dec. n. Conform unei telegrame, pe care „*Neue Freie Presse*” o primește din Berlin, corespondentul din Montevideo al ziarului argentinian „*Prensa*” telegrafiază ziarului său următoarele:

Lupta navală a început în apele argentine și a continuat întinzându-se până în dreptul insulelor *Falkland*.

Trei crucișătoare îl urmăreau pe „*Dresden*”.

O radio-telegramă din *Stanley-hafen* de pe insula *Ost-Falkland* anunță, că crucișătorul „*Scharnhorst*” având pe bord pe amiralul *contele von Spee* a luptat până în ultimele clipe.

N'a putut fi scpat nici un singur om din echipaj.

Din contră pierderile Englezilor au fost mici; numărul morților e mai mic decât 100. Vasele engleze nu sunt serios avariate.

Conform informațiilor pe cari le are „*Daily Telegraph*” s'a înecat și amiralul *contele von Spee*.

De ce? De ce?

Ziarul „*Tel. Român*” înregistrând cunoscutul atac pătimaș al ziarului săsești „*Kr. Zeitung*” și „*Sieb D. Tageblatt*” la adresa presei române dela noi scrie între altele: „Și de s'ar repeta de zece ori acest de ce, n'am putea să dăm nici noi, nici altă gazetă românească dela noi, alt răspuns, decât următorul: din singur motiv, că noi nu știm ce publică ziarele din România, pentru că dela începutul lunii August noi nu mai primim nici un ziar din regatul român.”

Dacă lucrul acesta nu-l știau grozavii și indignații dela „*Kronst. Zeitung*”, ar fi trebuit să-l cunoască cei dela „*S. D. Tageblatt*”, cari știu foarte bine, când, cum și pe urma cărei tăngviri s'a făcut opreliștea, și ar fi trebuit să lumineze ei pe cei dela Brașov asupra stării lucrului, iar nu să se identifice și solidarizeze cu el, într'o acțiune, care prea seamănă a însinuire, ori a denunțare.

Inregistrăm faptul, pentru că să

avem cu o dovadă mai mult despre »dragostea« și »bunăvoința« unora față de noi, și să declarăm, că nic' noi, nici celelalte fol românești, nu cerem și nu primim învățători dela nime, cu privire la împlinirea datoriunilor noastre patriotice. Ni le cunoaștem și ni le facem, nesomați de nime. Dar noi nu putem împedea pe confrății din România să nu scrie în ziarele lor aceea ce vreau și ce le place, mai ales, că nici propriul lor guvern nu-l poate împedea. În România există o perfectă libertate de presă. Dacă însă piesa de acolo publică neadevăruri cu privire la cele ce se întâmplă în patria noastră, acolo e ambasadorul nostru, poftescă și desmintă. Și după cum știm noi, ei și desminte totdeauna. Pentru publicul din România e destul atata. Iar pentru publicul nostru, nu e necesară nici o desmintire, pentru că la noi nu se cetesc, nu se pot ceti fol din România. *Ba ar fi greșită mare să se desmintă la noi lucruri pe cari publicul nu le cunoaște, pentru că tocmai în urma desmintirii lor mulți dintre cetitorii de ziare le-ar ținea poate totuși de — posibil.*”

Dela Academia Română.

— Comemorarea Regelui Carol. —
— O conferință a d-lui Iorga. —

Vineri la orele 2 d. a. Academia Română a ținut ședință publică sub președinția d-lui *Iacob Negruzzi*. Ședința a fost de față și ei *Sfilocostei*, conzul general al Serbiei la București.

În legătură cu ziua de 28 Noembrie dl *general Crăiniceanu* a ținut o cuvântare amintind eroismul dorobanțului român dela 1877.

Acum 34 de ani, — a zis oratorul — a căzut *Plevna*. Era o zi mohorâtă ca și cea de azi. Ne găseam la *Sursarii* în fața înălțimilor *Opandezului* *Turcii* treceau *Vidul*. Câmpia din împrejurimi era o mare roșie. În partea stângă se găsea cavaleria română, iar bateria bravului căpitan *Gramătescu* era aproape. În curând valurile turcești ocupă linia I-a a cetății, șanțurile sunt pline de cadavre. Românii cuceresc *Opandezul* și *Bucovul*. *Osman pașa* cade rănit și *Domnitorul Carol al României* primește capitulara.

Academia Română simte de a ei datorie a saută cu recunoștință memoriu regelui *Carol I* care ne-a dus la țabanda. De încheiere oratorului, arată seninătatea de pietate pentru oștenii români dispărați și mulțumiri pentru veterani cari mai trăiesc.

Salutul Academiei a fost ascultat în piciorare de către toți membrii cât și de public.

Dl profesor *N. Iorga* a vorbit despre »Legăturile noastre cu Sărbia«. A rată că între *Cladova* și regiunile medietene au existat, în trecut multe legături. Când *Cladova* ajunsese sub stăpânirea turcească aceste legături au fost și mai frecvente. *Cladova* este o cetate refăcută de români sub domnia lui *C. Brâncoveanu*. La *Cladova* se trimeteau pe vremuri oase soll românești cari prezintă importanță azi. La începutul secolului al 19 lea când să bil se răscolă sub *Karagheorge* — *Cladova* servește ca punct de trecere între românii și ei.

Este interesantă descrierea organizației acestor cetăți de cătră *Dionide* *clasiastic*; *Volvozii* și *Cneji* erau de mare importanță. Adunările cneșilor erau în totdeauna prezidate de voievozi; c-nece seamănă mult cu vechile date strămoșești române.

Regiunea aceasta a stat sub stăpânirea turcească până la anul 1867, când românii au avut raporturi foarte dese cu sărbii: o înt-eagă corespondență dovedește aceasta. Toată corespondența era făcută în limba română însă cu caractere slave. Conferențiarul dl *apoi* citire la multe din aceste scrisori de o mare importanță — ca acela dela 1823 a lui *Enil Aga voevod* al *Cladovei*. Din ele rezultă că o legătură strânsă a avut loc între românii și sărbii, pe ambele maluri ale *Dunării* — și acest lucru interesează cu atât mai mult astăzi.

La chestiunea încheierilor anuale.

— Bilanțurile și dividendele anuale 1914.

Chestiunile cele mai de căpetenie, cu cari suntem chemați a ne ocupa astăzi sunt chestiunea încheierii conturilor

*) Partii din raportul secretarului „Solidarității”, adresat direcțiunii însoțit în ședința ei dela 6 Decembrie a. c. în chestiunea importantă a încheierii și a dividendelor bănelor noastre pe anul curent.

la băncile noastre cu finea anului curent și chestiunea profiturilor și dividendelor. ce vor trebui ori vor putea fi distribuite.

Aceste chestiuni — cum se știe — din cauza împrejurărilor extraordinare, în cari ne aflăm, prezintă o oarecare complicație față de timpurile normale din trecut. Tocmai de acela ele au preocupat și preocupă în măsură destul de intensivă cercurile de specialitate din întreaga lume economică și trebuie să ne preocupăm și pe noi, dat fiind, că băncile noastre, de aici și din acest loc, își așteaptă îndrumările după cari să preceadă — în aceste vremuri grele — la încheierea conturilor, la stabilirea profiturilor și la fixarea dividendelor.

Cu privire la prima chestiune cu care deci trebuie să ne ocupăm, chestiunea încheierii conturilor, întrebarea de căpetenie, ce trebuie să ne punem va fi, că în împrejurările actuale, cu un moratoriu de o jumătate de an și cu prea puține prospecte pentru o ameliorare în timp apropiat, a situațiunii economice, financiare și politice, este oare cu puțință, este bine și folositor a se pregăti bilanțuri, sau nu?

Răspunzând acestei întrebări, unii sunt de părere, că în împrejurările date, pe timp de moratoriu, nu numai că e aproape cu neputință a se face încheieri și bilanțuri reale și corespunzătoare intereselor acționarilor și creditorilor, dar e chiar mai consult a nu se face, pentru a se evita o eventuală devaluare a acelor dintre valori, cari stau nemijlocit în legătură cu stările excepționale, create prin războiul mondial (efecte publice și private, pretențiuni în ținuturi devastate și ocupate, legături de afaceri cu firme din statele, cari se găseac cu noi în stare de războiu etc.) în consecință acetiia cer sus-pendarea obligatiunilor de a pregăti și publica bilanțuri și amânarea încheierii dela finea anului curent pe o epocă ulterioară, fixă sau pendentă de ridicarea moratoriului.

Alții, din contră, sunt de părere, că oricât de dificil ar fi stările în cari ne găsim, că se face încheieri regulate, însă la stabilirea bilanțurilor să se țină seama de toate circumstanțele, cari pot avea influință asupra valorilor. Și tot ce er este, ca guvernul să la anumite dispozițiuni cu privire la fixarea cursurilor pentru efectele fluctuabile.

Între aceste două extreme de păreri, ca să le numim astfel, s'au mai ivit și altele, pe cari *B-vodul* desigur le cunoaște și asupra cărora deci să ni se permită a nu mai insistă la acest loc.

Din parte-ne, deci ne-am dat bine seama de influința cea mare a împrejurărilor actuale asupra încheierii dela finea anului curent și deși am apreciat în mod just motivele serioase ale celor ce au cerut suspendarea obligatiunilor de a face bilanțuri, totuși, considerând că teritoriul de activitate al bănelor noastre nu a fost pe nicăiri expus acțiunii armatelor beligerante și considerând că ori câte dificultăți ni-a adus moratoriul, nu ne-a stângnit în activitatea noastră regulată, am reprezentat părerea că băncile noastre să facă încheieri regulate, însă la stabilirea valorilor să țină necondiționat seama de toate circumstanțele, cari le-ar putea influința. În scopul acesta, ne-a simțit îndemnați să pregătim un proiect relativ la o instrucțiune specială pentru pregătirea și consurarea conturilor de încheiere, instrucțiune, în care am făcut obiect de apreciere și măsura până la care trebuie să ținem seama la compunerea bilanțurilor de împrejurările extraordinare ale zilei r noastre. Această instrucțiune fiind pertractată și aprobată și de direcțiunea »Solidarității», poate servi de bun îndreptar pentru cele mai multe din băncile noastre.

— Sărășit în anul viitor. —

ȘTIRI.

— 1 Decembrie n. 1914.

† **Alimpu Barboloviciu**. Subscrișii zdrobiți de durere vestim în numele nostru și al tuturor neamurilor, cumcă părintele nostru exemplar, moșul iubitor, unchiul protector, cuserul preaiubit, preotul mare incununat cu vrednicii, bărbatul ales al națiunii. Reverendissimi *Domn Alimpu Barboloviciu* Vicar foraneu episcopesc al *Silvaniei* i. r. fost paroch al *Simeului* — *Silvaniei*, arhidiacon al tractorilor *Orasna* și *Valcăul* ung. cavalier al ordului *Francisc Josif I*, președintele *Reuniunii Inv. Rom. Sălăgeni*, directorul departământului »*Silvău*» al »*Astrei*», membru în direcțiunea institutului »*Silvanac*», membru în congregațiunea comitatului *Sălaj* și al orasului *Simeu*, etc. azi, în 11 Decembrie la 12 ore din zi, după un morț greu și scurt, provăzut fiind cu *SS. Sacramente* ale moribunților, în anul 81 al vieții 56 al propei și-a dat sufletul lui în mâinile *Ziditorului*.

Înmormântarea preaiubitului nostru defunct s'a săvârșit în 14 Decembrie, a. c. la 10 oare a. m. în *Bocea-română*.

Părintele nostru preaiubit, Bărbatul biericii și al națiunii plin de vrednicii, ne-a lăsat copileșii de durere, în calea spre vecinicia fericită te urmărește dragostea și recunoștința noastră Rugăvâ pentru ei!

Bocea-română la 11 Decembrie 1914. **Virgil Barboloviciu** jude reg. i. r. **Simoni M Barboloviciu**, preot în *Bocea-română*, fl. *Rozalla n. Divényi*, *Eugenia n. Muste*, *nurori* *Virgil*, *Olga*, *Aurel*, *Eugenia*, *Maria*, *Eugenia*, *Alimpu-Liviu*, nepoți. *Susana* văd. *Muste n. Nemes* și familia, *cusoră*, *Aelciu Coste* și familia, *cumnat* *Maria* văd. *Barboloviciu*, *cumnat* și familia.

† **George Serb**. *Clarisa Serb* născută *Geist* anunță cu inima îndurerată în numele său și al subsemnaților conșageni, trecerea la cele eterne a iubitului său soț *George Szebrjide* *Cuvin* consilier aulic, deputat în *Congresul Național Bisericesc* și *sinodul eparhial*, președintele comitetului parochial ortoman în *Bpesta*, fost deputat dietal etc. urmată după lungi suferințe la 11 l. a oarele 9 dimineața în al 64-lea an al vieții și al 27 lea al fericitei căsătorii. Rămășețele pămanțești ale repausatului în *Domnul*, după sfârșirea lor la domiciliul defunctului, *IV. Keckscsméti-utca 14*, după ritul gr. or. româ., se vor așeza spre vecinicia odihni, provizorie în cavoul familiei *Geist* în cimiterul *Kerepes*, la 12 c., oarele 3 d. a. *Fie-l răna ușoară și memoria binecuvântată!*

Dr. Constantin Mitsis nepot de soră. *Văd. Irma Döry* născ. *Geist*, *văd. Luisa Geist* născ. *Játics*, *Elena Szebecsny* născ. *Geist*, *văd. Helen Geist* născ. *Kielner*, *cumnate*. *Matia Pfeiffer* *cumnat*.

Orchestra lui Gheorghe Dicu — pentru răniți. Acțiunea pornită pentru alinarea suferințelor celor cari în fiecare clipă stau față-n față cu moartea luptând pentru noi pentru toți, a dat de bun răsunset pretutindeni. Un gest frumos, înțelegător de scop a făcut abiliul dirigent de orchestra *Gheorghe Dicu*, când s'a hotărât, ca să dea un concert al cărui venit incurs din obișnuitele taxe benevole să fie intrabuinaț exclusiv numai pentru pomul de *Crăciun* al răniților. Concertul va avea loc mâine Marți seara (2/15 Decembrie) în cafeneaua »*Coroana*» din loc, fără taxă de intrare.

Indemnăm și noi *On. public* să nu lase să treacă prilejul de a face și o faptă bună pe lângă distracția, ce o va avea ascultând bucoții de muzică alose executate fermeceșii de orchestra »*talentații* ei conducători.

Cununia *Enil G. Butnă* și *Laurenția P. Simon* căsătorii. *Șomfalău (Sófaly)*, 26 Nov. 1914.

Știri mărunte. *Parlamentul Franței* a fost convocat pe ziua de 22 Dec. n.

— Ameliorându-i-se starea sanitară *Imperator Wilhelm* va pleca săptămâna viitoare la front.

— O telegramă din *Tiflis* anunță, că *Țarul* a părăsit orașul caucazian *Tiflis*.

— Din *Berlin* se anunță, că orașul francez *Roubaix* (spre nord-est de *Lille*) s'a impus un impozit de războiu în suma de cinci milioane.

— Din *Roma* se anunță: *Regele Italiei*, precum și ministrul de externe și de războiu au primit pe colonelul *Rudescu*, directorul artileriei la ministerul de războiu din România.

Apollo-Bio. Program pentru *Marți* și *Mărcuri*: *Sao-Martino (Vedere)*, *Amor* și suferință, mare *Dramă socială* în 3 acte. »*Statuia lui Nauke*» (*Umor*). »*Părintele incorigibil*», comedie în 2 acte. »*Predicii*» în căsătoria lui *Max*», comedie admirabilă.

Prețul alimentelor de prima necesitate în *Brașov* începând cu ziua de 12 Decembrie 1914:

Făină Nr. 0 și griz 100 kgr. cor. 67.— Făină de fert (50% orz) 100 kgr. cor. 55-94. Făină de pâne 1/3 grâu, 1/2 sacară, 1/3 orz 100 kgr. cor. 41.— Făină de cocuruz 100 kgr. cor. 28.—
Făină Nr. 0 și griz 1 kgr. 70 fl., făină de fert 1 kgr. 60 fl., făină de pâne 1 kgr. 44 fl., făină de porumb (cocuruz) kgr. 32 fleri, pâne din făină a-nestecată kgr. 30 fl.
Carne de vacă kgr. 1-36—1-68 cor. carne de porc 1 kgr. 1-60—1-76 cor. carne de oale 1 kgr. 1-12—1-20 cor. carne de vițel 1 kgr. 1-60—2-40 cor. slănină neafumată kgr. 2-40 c., untură de porc kgr. 2-40 cor., lapte de vacă litru 28 fl., lapte de bivoliță litru 36 fleri, ouă 3 bucoți 40 fleri, zahăr kgr. 1-04—1-06 coroașe, orez kgr. 40—80 fleri, fasole 50—56 fleri, piciorci 1 sac 3-20 fleri, petrolu litru 58—60 fleri, ceapă o cunună: 40—80 fl. linte litru 1—1-20 fl. mazăre litru 46—70 fl.

Plata pe zi 2-40—3-60 cor. *Magistratul orșenes.*

Proprietar: *Tip. A. Mureșianu*; *Branisic & Comp.* Redactor responsabil: *Ioan Laca*.